

Nâng cao kỹ năng mềm cho sinh viên khoa Lưu trữ học và Quản trị văn phòng Học viện Hành chính Quốc gia thông qua các hoạt động ngoại khóa

Nguyễn Thị Kim Chi*

*ThS. Giảng viên Học viện Hành chính Quốc gia

Received: 23/11/2024; Accepted: 4/12/2024; Published: 11/12/2024

Abstract: Soft skills play an important role, formed during the process of experience, especially through collective activities at school and in society. Improving soft skills through extracurricular activities for students of the Department of Archives and Office Administration, National Academy of Public Administration will help students be confident, creative, dynamic, and develop their skills and abilities to serve in future work.

Keywords: Soft skills, extracurricular activities, students, Department of Archives and Office Administration

1. Đặt vấn đề

Kỹ năng mềm (KNM) là một trong những kỹ năng (KN) quan trọng đối với mỗi cá nhân, đặc biệt là đối với sinh viên (SV). Đối với SV Khoa Lưu trữ học và Quản trị văn phòng thuộc Học viện Hành chính Quốc gia, việc rèn luyện, nâng cao KNM thông qua các hoạt động ngoại khóa là vô cùng quan trọng để phục vụ cho việc học tập và công việc sau này. Tuy nhiên, trên thực tế vẫn còn một bộ phận SV của Khoa chưa tích cực tham gia các hoạt động ngoại khóa, các KNM của SV còn nhiều hạn chế. Vì vậy, trong phạm vi bài viết, tôi sẽ trình bày một số vấn đề lý luận về KNM, hoạt động ngoại khóa; thực trạng KNM của SV Khoa Lưu trữ học và Quản trị văn phòng thông qua hoạt động ngoại khóa. Đồng thời, đề xuất một số ý kiến nhằm nâng cao KNM cho SV thuộc Khoa.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Lý luận chung về KNM và hoạt động ngoại khóa

2.1.1. Một số khái niệm

a. Kỹ năng

Theo Từ điển Tiếng Việt: “KN là khả năng vận dụng những kiến thức đã thu nhận được trong lĩnh vực nào đó áp dụng vào thực tế” [3, 670]. KN được chia làm hai loại: KN cứng và KNM.

- KN cứng (Hard skills): là những KN mà một người có thể học được thông qua việc học tập, đào tạo và trải nghiệm thực tế. KN cứng được hiểu là kiến thức, trình độ chuyên môn, kinh nghiệm của một cá nhân, nhằm thực hiện nhiệm vụ hoặc xử lý công việc nhất định.

- KNM (Soft skills): được hiểu là tất cả các KN

giúp con người tư duy và tương tác với nhau trong công việc, chủ yếu là những KN thuộc về tính cách con người, không mang tính chuyên môn như: KN giao tiếp, KN thuyết trình, KN làm việc nhóm, KN lãnh đạo, KN đàm phán...[4, 4 và 5]

b. Hoạt động ngoại khóa: “Ngoại khóa là môn học hoặc hoạt động giáo dục ngoài giờ, ngoài chương trình chính thức”[3, 880]. Như vậy, hoạt động ngoại khóa là những hoạt động được tổ chức ngoài chương trình học chính thức của SV. Các hoạt động này thường tổ chức theo nhóm nhằm phát triển và nuôi dưỡng các KN của SV.

2.1.2. Các KNM cần thiết đối với SV

Từ việc tìm hiểu các thông tin nghiên cứu của các nước trên thế giới và thông tin trong nước, chúng tôi cho rằng: ngoài những kiến thức chuyên môn, SV cần trang bị những KNM cơ bản sau: KN giao tiếp và ứng xử; KN lắng nghe; KN làm việc nhóm; KN thuyết trình; KN quản lý thời gian; KN lập kế hoạch và tổ chức công việc; KN tư duy sáng tạo; KN lãnh đạo; KN giải quyết vấn đề; KN quản lý tài chính.

2.1.3. Vai trò của hoạt động ngoại khóa trong việc nâng cao KNM của SV

Hoạt động ngoại khóa là những hoạt động được tổ chức ngoài chương trình học chính thức của SV, bao gồm các hoạt động như: câu lạc bộ; hoạt động thể thao; hoạt động văn nghệ; hoạt động sự kiện; hoạt động thiện nguyện; các cuộc thi tài năng...Tham gia hoạt động này, giúp SV có cơ hội tiếp xúc, học hỏi và phát triển nhiều KN như: KN giao tiếp, KN lắng nghe, KN làm việc nhóm, KN thuyết trình, KN quản lý thời gian, KN lập kế hoạch và giải quyết vấn đề.

Đây là cơ hội để SV rèn luyện khả năng sáng tạo, tư duy độc lập và tích lũy kiến thức, kinh nghiệm. Ngoài ra, hoạt động ngoại khóa cũng tạo ra môi trường giúp SV tự tin, năng động và nâng cao KNM.

2.2. Thực trạng KNM của SV Khoa Lưu trữ học và Quản trị văn phòng Học viện Hành chính Quốc gia thông qua các hoạt động ngoại khóa

2.2.1. Khái quát về SV của khoa

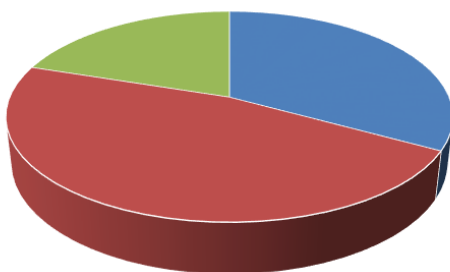
Khoa Lưu trữ học và Quản trị văn phòng đang quản lý gần 2.000 SV các ngành Quản trị văn phòng, Lưu trữ học và chuyên ngành Văn thư Lưu trữ, Thư ký văn phòng doanh nghiệp. SV của khoa được đánh giá là năng động, nhiệt huyết, khá tự tin. Khoa thường xuyên tổ chức các hoạt động ngoại khóa cho SV như: chương trình chào mừng ngày Truyền thống Văn phòng Việt Nam 28/8; giải bóng đá nhân dịp thành lập Đoàn 26/3; các cuộc thi hùng biện, cắm hoa nhân ngày Quốc tế Phụ nữ 8/3; chương trình thiện nguyện Tết yêu thương... nhằm tạo môi trường phát triển năng lực và KN của bản thân.

2.2.2. Kỹ năng mềm của SV Khoa Lưu trữ học và Quản trị văn phòng

Để làm rõ thực trạng về KNM của SV, chúng tôi đã khảo sát thông qua phát phiếu cho 500 SV và phỏng vấn giảng viên thuộc Khoa Lưu trữ học và Quản trị văn phòng. Trên cơ sở phân tích các số liệu khảo sát, chúng tôi có một số nhận định sau:

a. Mức độ hiểu biết chung về KNM của SV

Thông qua câu hỏi khảo sát đánh giá mức độ hiểu biết của SV Khoa về KNM cho thấy: Có 33% SV biết nhiều về KNM; có 47% SV biết ít về KNM; có 20% SV không biết về KNM.

■ Biết nhiều ■ Biết ít ■ Không biết ■

Biểu đồ 2.1. Mức độ hiểu biết của sinh viên về KNM

Để có cái nhìn khách quan và sự đánh giá chính xác hơn, chúng tôi đã phỏng vấn câu hỏi tương tự đối với GV Khoa Lưu trữ học và Quản trị văn phòng, kết quả như sau: Có 30% SV có KNM chưa tốt; có 35% SV có KNM bình thường; có 35% SV có KNM tốt và 0% SV có KNM rất tốt.

Qua khảo sát về mức độ hiểu biết và vận dụng các KN của SV Khoa Lưu trữ học và Quản trị văn phòng, chúng tôi thấy SV khá tự tin và tự nhận thấy mình biết, vận dụng tốt những KNM như: KN quản lý tài chính (42%), KN lắng nghe (40%), KN làm việc nhóm (30%). Tuy nhiên, vẫn có một số SV cho rằng mình yếu kém ở KN lắng nghe (14%), KN thuyết trình (10%). Tóm lại, nhiều SV đã nhận thức được ưu điểm và hạn chế của mình nhưng vẫn còn một bộ phận SV chưa hiểu rõ về khái niệm “KNM” và chưa dành nhiều thời gian rèn luyện.

b. Nhận thức của SV Khoa về tầm quan trọng của KNM đối với SV

Thông qua câu hỏi về tầm quan trọng của KNM, phần lớn SV cho rằng việc hoàn thiện KNM là “rất quan trọng” (80%) và “quan trọng” (20%), không có SV nào cho rằng việc hoàn thiện KNM là “không quan trọng”. Bên cạnh đó, 90% SV cho rằng nhà tuyển dụng chú trọng KNM, có 10% SV cho rằng nhà tuyển dụng không chú trọng KNM của ứng viên. Như vậy, SV đã có sự nhận thức về sự cần thiết của KNM trong học tập và công việc.

2.2.3. Tình hình rèn luyện KNM của SV Khoa Lưu trữ học và Quản trị văn phòng, Học viện Hành chính Quốc gia thông qua các hoạt động ngoại khóa

a. Nhận thức của SV Khoa Lưu trữ học và Quản trị văn phòng trong việc rèn luyện và nâng cao KNM thông qua các hoạt động ngoại khóa

Thông qua khảo sát về nhận thức của SV Khoa Lưu trữ học và Quản trị văn phòng về tầm quan trọng của hoạt động ngoại khóa trong việc nâng cao KNM cho thấy có 85% SV cho rằng việc tham gia hoạt động ngoại khóa rất quan trọng và có 15% cho rằng không quan trọng. Đặc biệt, có 90% SV cho rằng các hoạt động ngoại khóa sẽ giúp cải thiện KN giao tiếp, ứng xử, lắng nghe và các KN khác. Nhiều SV chia sẻ rằng tham gia các hoạt động này đã giúp họ phát triển KN thông qua các hoạt động như giao lưu, phân chia công việc, thảo luận, dẫn chương trình, và họp ban tổ chức. Điều này chứng tỏ SV Khoa đã nhận thức rõ và tích cực tham gia các hoạt động để nâng cao KNM.

b. Thực trạng của SV Khoa trong việc nâng cao KNM thông qua các hoạt động ngoại khóa

Để tìm hiểu rõ hơn về mức độ tham gia của SV Khoa trong việc nâng cao KNM thông qua các hoạt động ngoại khóa, tác giả đã đưa ra câu hỏi về mức độ SV Khoa tham gia hoạt động ngoại khóa trong việc nâng cao KNM. Kết quả khảo sát cho thấy: Có 35% SV tham gia rất nhiều; có 25% thỉnh thoảng tham gia và có 40% chưa bao giờ tham gia. Ngoài ra, theo đánh giá của các GV khoa thì có 18% SV tham

gia khoảng 5-10%, có 45% tham gia 10-20%, có 9% tham gia 20-30% và có 28% tham gia 30-40%.

Bên cạnh đó, về sự tích cực tham gia các hoạt động ngoại khóa, kết quả khảo sát cho thấy: Có 51% SV tham gia tự nguyện, có 16% tham gia vì bị bắt buộc, có 23% tham gia nhiệt tình và 10% tham gia nhưng ít hứng thú. Điều này cho thấy một bộ phận SV chưa tham gia nhiều hoạt động ngoại khóa. Tuy nhiên, những SV đã tham gia hoạt động ngoại khóa thì đều rất tích cực. Nguyên nhân SV không tham gia chủ yếu là do thiếu thời gian hoặc còn thiếu tự tin hoặc không có bạn bè, người thân cùng tham gia.

2.3. Một số đề xuất nhằm nâng cao KNM thông qua các hoạt động ngoại khóa của SV Khoa Lưu trữ học và Quản trị văn phòng, Học viện Hành chính Quốc gia

Nâng cao KNM cho SV thông qua các hoạt động ngoại khóa là vấn đề được rất nhiều cơ sở đào tạo đại học quan tâm, trong đó có Học viện Hành chính Quốc gia. Theo tác giả, để nâng cao KNM cho SV, cần có sự tham gia của cả nhà trường và SV.

2.3.1. Về phía Học viện Hành chính Quốc gia và Khoa Lưu trữ học và Quản trị văn phòng

- *Một là*, học viện cần quan tâm, đầu tư các trang thiết bị hiện đại và nâng cấp cơ sở hạ tầng phục vụ cho nhu cầu học tập, tham gia các hoạt động tập thể của SV.

- *Hai là*, đẩy mạnh quảng bá, tuyên truyền các hoạt động ngoại khóa đến SV một cách nhanh chóng và rộng rãi. Ngoài ra, chú trọng tổ chức nhiều chương trình, sự kiện và phát huy tối đa khả năng sáng tạo của SV trong việc tham gia và tổ chức các chương trình, các hoạt động ngoại khóa.

- *Ba là*, cần phải lồng ghép các buổi tổ chức sự kiện, các hoạt động giao lưu văn nghệ...vào trong các buổi học. Bên cạnh đó, cần có phương pháp giảng dạy hiệu quả để SV dễ dàng tiếp thu, nhận thức được tầm quan trọng của KNM và vận dụng nó vào các hoạt động thực tế tại học viện cũng như ngoài xã hội.

- *Bốn là*, khoa và Ban chấp hành Đoàn học viện nên thường xuyên tổ chức các buổi học ngoại khóa, các buổi giao lưu văn nghệ, hoạt động thiện nguyện... cho SV. Ngoài ra, chú trọng tổ chức các hoạt động dành cho các tân SV. Từ đó, giúp SV làm quen và thích ứng với môi trường, tự tin và năng động tham gia các hoạt động tập thể.

- *Năm là*, có thêm những chương trình, chuyên đề giao lưu chia sẻ từ những diễn giả nổi tiếng về tầm quan trọng của KNM. Ngoài ra, học viện và khoa có thể áp dụng chế tài kỷ luật đối với những SV không có ý thức tham gia hoặc có những phần thưởng dành

cho những SV tham gia tích cực các hoạt động của khoa cũng như Đoàn học viện.

2.3.2. Về phía SV

- *Một là*, nâng cao ý thức trong việc học tập cũng như rèn luyện KNM cho bản thân. SV cần nhận thức đầy đủ hơn về tầm quan trọng của tham gia các hoạt động ngoại khóa trong việc rèn luyện, giúp bản thân tự tin hơn và nâng cao những KNM cần thiết như: KN giao tiếp, KN làm việc nhóm, KN giải quyết xung đột...

- *Hai là*, tích cực tham gia các hoạt động ngoại khóa của học viện, khoa và lớp để rèn luyện sự tự tin, năng động của bản thân. SV cần có tinh thần chủ động, nhiệt tình tham gia các hoạt động ngoại khóa như: Chương trình Chào Tân SV; buổi nói chuyện chuyên đề; tham quan, khảo sát tại các cơ quan, doanh nghiệp; chương trình văn nghệ... Khi tham gia không chỉ với tư cách dự mà SV còn có thể với vai trò là Ban tổ chức các sự kiện. Điều này, sẽ giúp SV có nhiều trải nghiệm, hoàn thiện và nâng cao KNM của bản thân.

- *Ba là*, chủ động tham gia các khóa học đào tạo về KNM như KN làm việc nhóm, KN giao tiếp, KN thuyết trình để nâng cao KN của bản thân và hiểu rõ hơn về tầm quan trọng của KNM.

- *Bốn là*, SV nên quản lý và sử dụng tốt thời gian bằng cách lập thời gian biểu trong ngày, tuần, tháng để sắp xếp công việc và thời gian học tập một cách phù hợp, hiệu quả.

3. Kết luận

KNM đóng vai trò quan trọng trong quá trình học tập và rèn luyện của SV Khoa Lưu trữ học và Quản trị văn phòng, Học viện Hành chính Quốc gia. SV cần hiểu được tầm quan trọng và tích cực rèn luyện nâng cao những KNM cần thiết, đặc biệt thông qua các hoạt động ngoại khóa. KN chuyên môn và KNM sẽ là chìa khóa để mỗi SV đạt được hiệu quả cao trong học tập, công việc sau này và giải quyết hài hòa mọi vấn đề của cuộc sống./.

Tài liệu tham khảo

- [1]. Chu Văn Đức (Chủ biên, 2005), *Giáo trình KN giao tiếp*, NXB Hà Nội.
- [2]. Dương Thị Liễu (2013), *Giáo trình KN thuyết trình*, NXB Đại học Kinh tế Quốc dân.
- [3]. Hoàng Phê (Chủ biên), *Từ điển tiếng Việt*, NXB Đà Nẵng.
- [4]. Lê Thị Quỳnh Trang, Lê Thị Thanh Hà (Đồng chủ biên), *Giáo trình những KNM cơ bản*, NXB Khoa học và Kỹ thuật, năm 2023.
- [5]. Tạ Quang Tuấn (Chủ biên, 2020), *Giáo trình KN làm việc nhóm*, NXB Lao động.